

Αθήνα, 6 Μαΐου 2022

ΕΡΩΤΗΣΗ

Προς τους κ.κ. Υπουργούς

Πολιτισμού και Αθλητισμού

Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής

Θέμα: «Να επιστρέψουν άμεσα στο νησί της Καλύμνου οι αρχαιολογικοί του θησαυροί»

Τον Απρίλιο του 2009 εγκαινιάστηκε το νέο Αρχαιολογικό Μουσείο Καλύμνου, το οποίο με ασφαλείς προδιαγραφές αποτέλεσε μια προσπάθεια συγκέντρωσης και ανάδειξης της ιστορίας του νησιού. Στο Μουσείο, ανάμεσα σε πολύτιμα χάλκινα και μαρμάρινα γλυπτά, κεραμική, νομίσματα, αναθήματα, κοσμήματα, εικόνες και χειρόγραφα, από την Προϊστορική ως και τη Μεταβυζαντινή εποχή που βρέθηκαν στο νησί και στη θαλάσσια περιοχή του, σημείο αναφοράς για τους επισκέπτες αποτελεί το κορυφαίο έργο ελληνιστικής χαλκοπλαστικής που «αλιεύθηκε» το 1995, γνωστό ως η «Κυρά (Κόρη) της Καλύμνου».

Σε συνέχεια της προσπάθειας προστασίας και ανάδειξης του πολιτισμικού πλούτου του νησιού, σημαντικά αρχαιολογικά ευρήματα που βρέθηκαν στην θαλάσσια περιοχή της Καλύμνου και παραδόθηκαν από τους ντόπιους αλιείς, όπως η κεφαλή του ηγεμόνα και οι δύο κνήμες έφιππου άνδρα, μεταφέρθηκαν στην Αθήνα το 2015 προκειμένου να συντηρηθούν και να ταυτοποιηθούν από την αρμόδια αρχαιολογική υπηρεσία. Τα συγκεκριμένα ευρήματα, σύμφωνα με τους αρχαιολόγους μπορούν να αποτελέσουν ένα ενιαίο και θαυμάσιο εκθεσιακό σύνολο για το Μουσείο της Καλύμνου καθώς συνδέονται με τον χάλκινο κορμό θωρακοφόρου έφιππου που επίσης βρέθηκε στο νησί.

Όμως, εδώ και ενάμισι τουλάχιστον χρόνο και ενώ το έργο συντήρησης των εκθεμάτων έχει ολοκληρωθεί, αναπάντητες μένουν οι εκκλήσεις του καλυμνιακού λαού και των τοπικών φορέων για την επιστροφή των χάλκινων αρχαιολογικών θησαυρών.

Περαιτέρω, κρίσιμα ερωτηματικά προκύπτουν σχετικά με αυτήν την αποστέρηση των πιο σημαντικών έργων του ανωτέρω Μουσείου και την επιμονή του αρμόδιου Υπουργείου να μην τα επιστρέφει στον φυσικό τους χώρο. Ο Έπαρχος της Π.Ε. Καλύμνου, σε επιστολή του στις 16/2/2021 προς το Υπ.Πο.Α., κάνει λόγο για «αδιαφανή και αντιδεοντολογική διαδικασία», τονίζοντας ότι αποτελεί αιφνίδια έκπληξη –εφόσον δεν ενημερώθηκαν καν η αρμόδια αρχαιολογική υπηρεσία, η διοίκηση του Μουσείου και οι τοπικές αρχές-, το γεγονός ότι τα χάλκινα έργα «περιλαμβάνονται στη μουσειολογική μελέτη του μουσείου ενάλιων αρχαιοτήτων [σημ. στο βιομηχανικό χώρο του Σιλό, στον ΟΛΠ], η οποία μάλιστα εγκρίθηκε πρόσφατα με τη χαρακτηρισμένη ως εξαιρετικώς επείγουσα απόφαση της Προϊσταμένης Γενικής Διεύθυνσης Αρχαιοτήτων και Πολιτιστικής Κληρονομιάς (ΑΔΑ: Ψ0ΨΖ4653Π4-610)».

Σε σχετική του ανακοίνωση, δε, το Τοπικό Παράρτημα Δωδεκανήσου του Συλλόγου Ελλήνων Αρχαιολόγων, τον Ιούνιο 2021, αναφέρει σχετικά με το ζήτημα: «...Ιδιαίτερα ανησυχητική, ωστόσο, είναι η προγραμματιζόμενη, χωρίς σχετική εισήγηση της αρμόδιας Εφορείας Αρχαιοτήτων Δωδεκανήσου, η οποία ουδέποτε κλήθηκε να καταθέσει τις απόψεις της, απογύμνωση της αίθουσας στο Αρχαιολογικό Μουσείο Καλύμνου [...]. Με την Απόφαση του

Κεντρικού Συμβουλίου για εμπλουτισμό του νέου Μουσείου για τις Ενάλιες αρχαιότητες στο ΟΛΠ με τα χάλκινα γλυπτά της Καλύμνου διαφαίνεται μη πιθανή η επιστροφή της Κεφαλής του Ηγεμόνος και των άκρων του στις κενές προθήκες του Μουσείου της Καλύμνου, προετοιμάζοντας ίσως το έδαφος για μεταφορά και της μεγάλης Κυράς της Καλύμνου αλλά και του χάλκινου δελφινιού...».

Επειδή 12 χρόνια μετά τα λαμπρά εγκαίνιά του, το Αρχαιολογικό Μουσείο Καλύμνου, με ελάχιστο προσωπικό και με κενές τις προθήκες των εμβληματικών χάλκινων γλυπτών του, βιώνει μια άνευ προηγουμένου απαξίωση όπως πολλά άλλα δημόσιων περιφερειακών Μουσείων,

Επειδή η συγκεκριμένη στάση του Υπουργείου απαξιώνει το ίδιο το νησί της Καλύμνου και τη νησιωτική περιφέρεια εν γένει, με ανυπολόγιστες επιπτώσεις στην οικονομία, τον τουρισμό, την προβολή της πολιτιστικής κληρονομιάς, την κοινωνική συνοχή,

Επειδή οι τακτικές του Υπ.Πο.Α, ακυρώνουν τον σκοπό ίδρυσης του Μουσείου της Καλύμνου, την πολύχρονη εργασία ακόμη και τις σχετικές εγκεκριμένες μελέτες των αρμόδιων Υπηρεσιών, ενώ δημιουργούν αντιπαράθεσεις μεταξύ των Μουσείων για το τί ανήκει στο καθένα,

Επειδή το Υπ.Πο.Α. αγνοεί τις αρμόδιες τοπικές αρχές και τον καλυμνιακό λαό, οι οποίοι πρόσφατα (15/2/2022), αποφάσισαν σε ευρεία σύσκεψη να κλιμακώσουν τις ενέργειές τους ώστε οι αρχαιολογικοί θησαυροί να επιστραφούν στο Αρχαιολογικό Μουσείο του νησιού,

Επειδή η Κάλυμνος είναι ένα ακριτικό νησί και η ανάδειξη της τοπικής πολιτιστικής της κληρονομιάς είναι ιδιαίτερα σημαντική,

Ερωτώνται οι αρμόδιοι Υπουργοί,

- 1. Ποιοι είναι οι σκοποί του Υπ.Πο.Α, για τους αποσπασμένους αρχαιολογικούς θησαυρούς της Καλύμνου;**
- 2. Ισχύει ότι τα έργα προορίζονται να εκτεθούν μόνιμα στο υπό ίδρυση Μουσείο εναλίων αρχαιοτήτων στον Πειραιά, αφού, σύμφωνα με πληροφορίες, εντάσσονται στην μουσειολογική μελέτη του εν λόγω Μουσείου; Και αν ναι, προτίθεται το Υπουργείο να σεβαστεί τη νησιωτική κοινωνία που διεκδικεί να επιστρέψουν τα γλυπτά στον φυσικό τους χώρο, αναιρώντας την συγκεκριμένη απόφαση για μόνιμη αποστέρηση των ευρημάτων από το Μουσείο της Καλύμνου, έτσι ώστε να επαναλειτουργήσει με τον πλήρη πολιτιστικό του πλούτο.**
- 3. Ποια είναι τα γενικότερα σχέδια –και τυχόν συνέργειες- των δύο Υπουργείων για την αξιοποίηση, προώθηση και προβολή της πολιτιστικής κληρονομιάς και ιστορίας των μικρών νησιών εντός των ορίων τους;**

**Οι Ερωτώντες Βουλευτές
Σαντορινιός Νεκτάριος
Αναγνωστοπούλου Σία**